

Рекомендації для батьків, діти яких часто зазнають насильства з боку оточуючих:

- Не докоряйте дитині в тому, що вона не розповіла про це раніше, або нічого не зробила, щоб запобігти тому, що трапилось;
- Відверто поговоріть з дитиною, визначте джерело, причини та обставини конфлікту;
- Намагайтесь зрозуміти на якій стадії психічного напруження та стресу знаходиться дитина;
- Дайте дитині зрозуміти, що ви розумієте її та вірите їй;
- Побесідуйте з усіма учасниками та очевидцями конфлікту (учителем, однокласниками тощо)
- Запевніть у конфіденційності розмови, дозволяючи дитині вирішувати самостійно, кому вона ще хотіла б розповісти про насильство над нею;
- Розкажіть дитині про необхідність і природність висловлення своїх почуттів (навіть негативних): кожен має право на різні почуття (гнів, страх, розпач, ненависть)
- Знайдіть у ситуації позитивні моменти нарешті купимо нову куртку, бо стара була розірвана кривдником);
- Допоможіть окреслити основні труднощі, проблему, причини конфлікту;
- Допоможіть дитині усвідомити наявність у неї резервних можливостей, разом із нею знайдіть вихід зі становища, що склалося;

- Заохочуйте позитивне спілкування дитини з однолітками та значущими дорослими, не дозволяючи їй самоізолюватися від постійного звичного та приємного оточення;
- Запропонуйте дитині різні матеріали для творчості, заохочуйте відвідування гуртків, секцій, що дасть можливість виразити почуття, зняти емоційне напруження.

Коли дитина проводиться агресивно:

- ✓ З'ясуйте для себе, в яких ситуаціях, із ким та де дитина поводить себе агресивно. Тоді вам легше буде зрозуміти причини такої поведінки.
- ✓ Навчайте дитину висловлювати свої почуття й потреби відкрито. Гнів та агресивність – це нормальні природні почуття. Головне те, як ми їх сприймаємо та виявляємо. Традиційно ми привчаємо наших дітей затискати свої гнів та агресію. І коли ці почуття виникають, дитина привчається їх ховати, відчуючи сором або провину.
- ✓ Встановіть чіткі та незмінні межі допустимої поведінки, поясніть, що руйнівна поведінка є неприпустимою, вияви ворожості та агресії не повинні нікому зашкодити.

- ✓ Пам'ятайте, що ваші дії для дитини – головний взірець для наслідування. Ваша поведінка може стати для неї уроком того, як можна отримати те, що хочеш, не вдаючись до нападів, тиску, погроз та бійок.